

بسمه تعالی

آموزشات بدو و حین بستری نوزاد در NICU

آموزش سلامت همگانی

آشنایی با بخش و مقررات کادر درمانی (آشنایی بدو پذیرش)

بخش NICU، بخش مراقبت ویژه می باشد که ملاقات برای مادر در تمامی ساعات ممکن است. ملاقات برای پدران فقط ساعت ۱۶-۱۵ عصر می باشد. هر شیفت مسئولیت نوزاد بر عهده یک پرستار است. صبح ها و روزهای تعطیل نوزاد توسط ۳ فوق تخصص آقای دکتر بیانی - دکتر مافی نژاد - دکتر احتشام منش ویزیت می شود و در عصر و شب پزشک مقیم در بیمارستان وجود دارد. چون بیمارستان، بیمارستانی آموزشی می باشد از والدین تقاضا می شود با دانشجویان پزشکی و پرستاری و مامایی همکاری داشته باشند.

شستن دست و پوشیدن گان و تعویض کفش از شرایط ورود به بخش است. تهیه شناسنامه و دفترچه جدید و تحویل آن به منشی و مامور بیمه در ابتدای پذیرش یادآوری می شود.

توصیه های ایمنی و خطرات احتمالی (آشنایی بدو پذیرش)

ممکن است نوزاد شما درون محفظه ای شیشه ای باشد که برای آن رطوبت و دما تنظیم می شود لطفا سعی شود از دریچه های کوچک برای تعویض پوشک و... استفاده شود تا نوزاد گرمایش را از دست ندهد. بدون اطلاع پزشک و پرستار دستگاه را روشن و خاموش نکنید. ممکن است نوزاد شما به دلیل زردی نیاز به فتوتراپی داشته باشد که حتما چشم بند و پوشک داشته باشد. درب انکوباتور را به دلیل خطر سقوط نوزاد و سردی نوزاد بازنگذارید حتی زمانی که نوزاد درون آن نباشد. در صورتیکه نوزاد شما درون کات باشد کناره های شیشه ای کات بالا باشد تا نوزاد در معرض سقوط قرار نگیرد. در بدو تولد نوزاد واکسن دریافت خواهد کرد. در موقع ترخیص قطره فلج اطفال توسط واکسیناتور اجرا می شود. در صورت نبود واکسیناتور، پرستار موظف است که قطره را اجرا کند قطره فلج اطفال در یخچال قسمت جایخی می باشد که در صورت استفراغ در فاصله بیش از ۱۰ دقیقه نیازی به ریختن مجدد قطره نیست. نوبت بعدی واکسن نوزاد شما در ۲ ماهگی است که با توجه به کارت واکسن نوبت بعدی واکسن را به خاطر داشته باشید و در مرکز بهداشت نزدیک منزلتان پیگیری کنید. در روز ۳ تا ۵ غربالگری تیروئید برای نوزادان انجام می شود.

نوزاد نارس زیر ۳۷ هفته نیاز به غربالگری بیش تری در روزهای ۳-۵، ۱۴، ۴۲، ۷۰ روزگی است. تست شنوایی سنجی نوزاد بعد از ترخیص نوزاد انجام می شود در صورت نارس بودن نوزاد و یا دریافت اکسیژن تست بینایی سنجی (ROP) حتما باید قبل از ۳۴ هفتهگی انجام شود. در هنگام تعویض پوشک از بالا آوردن بیش از حد پاها جلوگیری شود. نوزاد به وضعیت خوابیده به پشت و پهلو باشد. از آشیانه یا (Nest) در نوزادان نارس برای حفظ حالت مناسب جلوگیری از غلطیدن، سر خوردن، بهم ریختگی وضعیت بدنی، به خصوص در دوران بستری که نوزاد خواب بیشتری دارد استفاده می شود. استفاده از شیشه و پستانک جهت کاهش درد با تجویز پزشک معالج.

نحوه ارتباط با پرستار و گزارش علائم خطر و علائم غیر طبیعی: (آشنایی بدو پذیرش)

در شیفتهای ۷ ساعته صبح و عصر و ۱۳ ساعت شب یک پرستار مسئول مراقبت از نوزاد شما می باشد که در ابتدای هر شیفت با معرفی خود، شما پرستار نوزادتان را خواهید شناخت و علائم خطرو علائم غیر طبیعی ذکر شده را با پرستار و پزشک خود در جریان بگذارید.

خطرات احتمالی زیر برای نوزاد شما مطرح است که در صورت مواجهه به آن اهمیت دهید: (آشنایی بدو پذیرش)

خوب شیر نخوردن، استفراغ های مکرر، استفراغ های صفراوی (سبز رنگ)، تنفس مشکل و تند و شنیدن صدای ناله، قطع تنفس، درجه حرارت بالا و خیلی پائین، زردی پوست، بی حالی نوزاد، بیقراریهای طولانی و شدید، ترشحات چرکی اطراف ناف، تشنج (حرکات غیر طبیعی اندام ها، پرشهای عضلانی، لرزش پلکها، سفت شدن اندام ها، حرکات شبیه مکیدن یا جویدن در دهان، حرکات غیر طبیعی و انحراف چشمها و کبود شدن نوزاد)، رنگ پریدگی، شکم متسع، نداشتن مدفوع تا ۳۶ و ۴۸ ساعت، نداشتن ادرار تا ۶ الی ۸ ساعت، مלאج فرو رفته یا برجسته، از دست دادن وزن، سرفه، کبودی لبها و زبان، تعریق زیاد در طی ماه اول، عدم حرکت اندام، خونریزی از ناف و محل ختنه، ترشح چرک از چشمها، سوختگی محل کهنه، قلنج روده ای

آموزشها برای حفظ ایمنی در زمان ترخیص: (آشنایی زمان ترخیص)

۱- محیط زندگی نوزاد باید فاقد هر گونه مواد زیان آور و آلوده کننده باشد.

۲- از کشیدن سیگار و هر گونه وسیله دود زا خودداری شود.

- ۳- نگهداری حیوانات دست آموز خانگی ، می تواند انوار خطرات و عفونتها را برای نوزاد شما فراهم آورد .
- ۴- با توجه به عدم رشد کافی سیستم عصبی نوزاد باید صدای تلفن ، موبایل و تلویزیون و ... کم نمود و در کنار تخت آرام صحبت کرد .
- ۵- نوزاد را نباید تنها در منزل رها کرد .
- ۶- مراقبت از نوزاد ترجیحا توسط مادر باشد .
- ۷- حتما در اتاق نوزاد دماسنجی باشد که دما بین ۲۲ تا ۲۶ حفظ شود .

تغذیه با شیر مادر: (آموزش حین بستری)

شیر مادر هدیه است الهی ، بهترین و کاملترین غذایی است که تا پایان شش ماهگی به تنهایی تمام نیازهای شیرخوار را تامین می کند . (قطره A+D و فرسولفات)

مزایای تغذیه با شیر مادر : (آموزش حین بستری)

- ۱- شیر مادر، پاکیزه و دارای دمای مناسب و عاری از هر گونه آلودگی میکروبی و همه جا در دسترس است . آغوز یا شیر روزهای اول که زرد رنگ و غلیظ است ، حاوی مواد مغذی است که باعث مصونیت و محافظت شیرخوار به عنوان اولین و مهمترین اقدام در برابر عفونت ها می باشد.
- ۲- نکته : در طی بستری از دادن سرخود شیشه و پستانک به نوزاد خودداری شود.
- ۳- شیر مادر بهترین الگوی رشد و تکامل مطلوب را فراهم می کند .
- ۴- شیر مادر از ابتلا به سرطان ، دیابت ، آسم ، آلرژی ، عفونتهای گوارشی و تنفسی پیشگیری می کند .
- ۵- بهترین غذا برای نوزادان نارس ، کم وزن و یا مبتلا به بیماریهای مختلف شیر مادر است .
- ۶- شیر مادر علاوه بر پیشگیری از بیماریهای عفونی ، در درمان بیماریهای شیرخوار نقش مهمی دارد .
- ۷- کودکانی که شیر مادر می خورند مننژیت و عفونت اداری و افزایش کلسترول و پوسیدگی دندان و عفونتهای بیمارستانی و کمبود فقر آهن و روی ، بیوست و برفک ، شب کوری ، ریفلاکس و سوء تغذیه در آنان کمتر دیده می شود.

ذخیره کردن شیر مادر (آموزش حین بستری)

- ۱- ذخیره کردن شیر برای شیرخوار سالم در خانه :

شیر تازه :

- در درجه حرارت ۳۷-۲۵ درجه سانتی گراد : ۴ ساعت
- در درجه حرارت ۲۵-۱۵ درجه سانتی گراد : ۸ ساعت
- در درجه حرارت زیر ۱۵ درجه تا ۲۴ ساعت
- در دمای بالای ۳۷ درجه ذخیره نشود.
- در یخچال ۴-۲ درجه سانتی گراد تا ۸ روز
- ظرف شیر را در سردترین قسمت یخچال یا فریزر قرار دهید . بسیاری از یخچال ها درجه حرارت پایدار ندارند . بنابراین بهتر است شیر طی ۵-۳ روز استفاده شود یا اگر قرار نیست طی ۵ روز آینده مصرف شود آن را منجمد کنند.

شیر منجمد شده :

- اگر فریزر درون یخچال است (جایخی یخچال) : ۲ هفته
- در قسمت فریزر یخچال فریزر : ۳ ماه
- در قسمت فریزر مستقل با انجماد عمیق : ۶ ماه
- شیر منجمد ذوب شده در یخچال : تا ۲۴ ساعت ، یا قرار دادن ظرف در آب گرم که شیر سریع ذوب شود . شیر ذوب شده را دوباره منجمد نکنید.

شیر خوار بیمار در بیمارستان

شیر تازه :

- در حرارت اتاق (تا ۲۵ درجه) : ۴ ساعت نوزاد پره ترم (۶ ساعت نوزاد ترم)
- در یخچال (۴-۲) : ۴۸ ساعت

شیر منجمد :

- در جایخی یخچال : ۲ هفته
- در قسمت فریزر یخچال فریزر و همچنین در فریزرهای مستقل با انجماد عمیق (۲۰- درجه سانتی گراد) : ۳ ماه
- شیر ذوب شده در یخچال : ۱۲ ساعت (دوباره منجمد نکنید)

حمایت و ترویج با شیرمادر در بیمارستان دوستدار کودک

ذخیره کردن شیر دوشیده شده (آموزش حین بستری)

از ظرف مناسبی از جنس شیشه یا پلاستیک که بتواند درب آن را بپوشاند استفاده کنید. با آب داغ و صابون آن را تمیز کنید و با آب داغ آب بکشید. اگر مادر با دست شیرش را می دوشد مستقیما آن را در ظرف جمع آوری بدوشد. اگر مادر شیرش را در چندین ظرف ذخیره می کند ، باید روی هر ظرف تاریخ را بنویسد و ابتداء شیرهای قدیمی تر را استفاده نماید.

شیر دوشیده شده باید هر چه زودتر مصرف شود و شیر تازه بهتر از شیر منجمد شده است.

شیر منجمد شده را در یخچال بگذارید تا به آرامی ذوب شود و طی ۲۴ ساعت استفاده کنید . می توان آن را با قرار دادن در یک ظرف آب گرم ذوب کرد و طی یک ساعت همچنان که گرم است مصرف کرد. شیر را نجوشانید و در ماکروویو گرم نکنید چون بعضی از عناصر آن نابود شده و می تواند دهان شیر خوار را نیز بسوزاند.

ذخیره سازی شیر مادر در نوزادان نارس : (آموزش حین بستری)

دوشیدن شیر هر ۲ تا ۳ ساعت انجام گیرد . بالای ظرف ۲,۵ سانتی متر فضای خالی بگذارید . روی هر ظرف برچسبی باشد که نام شما یا نام فرزندتان در آن باشد . تاریخ و زمان دوشیدن شیر ذکر گردد . در جایخی تا ۲ هفته و در فریزر تا ۳ ماه شیر دوشیده شده ماندگاری دارد.

مراقبت از بند ناف : (آموزش حین بستری)

بندناف نوزاد در فاصله هفته اول تا دو هفته پس از زایمان می افتد . بند ناف خارج از پوشک باشد . از ناف بند و بانداز استفاده نشود . بند ناف خشک و تمیز نگه داشته شود . هیچگونه مواد ضد عفونی کننده استفاده نشود . در صورت مشاهده قرمزی ، ترشح چرکی و بوی غیر طبیعی به پزشک اطلاع دهید ممکن است نوزاد شما اگر نارس باشد کاتتر نافی داشته باشد که در صورت نشت خون و سرم و یا خارج شدن کاتتر به پرستار خود اطلاع دهید.

پیگیری نتایج معوقه آزمایشات : (آموزش زمان ترخیص)

اگر در زمان ترخیص عکس و یا CT اسکن نوزاد شما آماده نباشد و نیاز به پیگیری مجدد باشد در چند روز آینده مجددا با بیمارستان و بخش مربوطه و قسمت منشی بخش تماس گرفته و در صورت آماده بودن نتایج جهت گرفتن آن اقدام کرده و به پزشک معالج نوزادتان مراجعه کنید . جهت پیگیری آزمایشات به آزمایشگاه بیمارستان مراجعه کنید.

شماره تلفن بیمارستان :

۰۵۸۳۲۳۶۵۵۱-۴

سایت بیمارستان :

www.bentolhoda.nkums.ac.ir

کانال آموزش بیمار بیمارستان بنت الهدی :

[@bimarestan-bentolhoda](https://www.instagram.com/bimarestan-bentolhoda)

پیشواستان بنیت الہدی